દ્વિતિય લેખિત કસોટી : એપ્રિલ-૨૦૧૭

તારીખ : ૨૨/૦૪/૨૦૧૭ **ધોરણ-૭** **સમય : ૮:૦૦ થી ૧૧:૦૦**

વાર : શનિવાર **વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન** **કુલ ગુણ : ૮૦**

વિદ્યાર્થીનું નામ : ________________________ **બેઠક નંબર :** ________

સૂચનાઓ : (1) પ્રશ્નોના જવાબ અલગ ઉત્તરવહીમાં લખવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (10)

(1) કયા રાજાના સમયમાં કવિકાલસર્વજ્ઞ હેમચંદ્રાચાર્ય થઈ ગયા ?

(A) કુમારપાળ (B) સિધ્ધરાજ જયસિંહ

(C) ભીમદેવ સોલંકી (D) મૂળરાજ સોલંકી

(2) વિમલવસિંહ મંદિર કયા સ્થળે આવેલું છે ?

(A) આબુ (B) અંબાજી (C) પાલિતાણા (D) જૂનાગઢ

(3) અકબરે કયો વેરા નાબૂદ કર્યો ?

(A) નાકાવેરો (B) જજિયાવેરો

(C) મંડલવેરો (D) ખિરાજવેરો

(4) રાણા પ્રતાપ અને અકબરના લશ્કર વચ્ચે કયા મેદાનમાં યુદ્ધ થયું હતું ?

(A) હલ્દીઘાટીના (B) ખૈબરઘાટના

(C) બોલનઘાટના (D) પાણીપતના

(5) શિવાજીનો રાજ્યાભિષેક કયાં થયો હતો ?

(A) પુરંદરમાં (B) શિવનેરીમાં (C) રાયગઢમાં (D) તોરણામાં

(6) કયું સ્થાપત્ય મધ્યકાલીન વિશ્વની સાત અજાયબીનો પૈકીનું એક છે ?

(A) આગરાનો લાલ કિલ્લો (B) કુતુબમિનાર

(C) દિલ્લીનો લાલ કિલ્લો (D) તાજમહાલ

(7) ભારતમાં જ્યોતિર્લિંગોની સંખ્યા કેટલી છે ?

(A) 4 (B) 8 (C) 12 (D) 15

(8) નરસિંહ મહેતા કોની ભક્તિમાં તલ્લીન રહેતા હતા ?

(A) કૃષ્ણભક્તિમાં (B) આત્મજ્ઞાનમાં

(C) રામભક્તિમાં (D) જ્ઞાનભક્તિમાં

Scanned by CamScanner

(9) ભારતનો સૌથી ઊંચો ઘુમ્મટવાળો ભવ્ય દરવાજો કયો છે ?

(A) બિરજાપુરનો ગોળગુંબજ (B) મુંબઈનો ગેટવે ઓફ ઈન્ડિયા

(C) સંત સલીમ ચિશ્તીનો દરવાજો (D) ફતેહપુર સિક્રીનો બુલંદ દરવાજો

(10) ગુજરાતમાં રુદ્રમહાલય કયા સ્થળે આવેલો છે ?

(A) સિધ્ધપુર (B) પાટણ (C) વડનગર (D) દ્વારકા

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (5)

(1) હેમચંદ્રાચાર્યે કયો ગ્રંથ લખ્યો ?

(2) મહારાણા પ્રતાપે કઈ પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી ?

(3) ગુજરાતમાં સૂર્યમંદિર કયાં આવેલું છે ?

(4) ગુરુ નાનકના અનુયાયીઓ સમય જતાં શું કહેવાયા ?

(5) કયા મુઘલ શાસકને 'મહેલોના બાંધનાર' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

પ્રશ્ન-2 (અ) યોગ્ય જોડકાં જોડો. (5)

'અ' વિભાગ	**'બ' વિભાગ**
(1) અકબરના નરવરત્નોમાં એક	(1) જીજામાતા
(2) શિવાજીના માતા	(2) મસ્જિદ
(3) અણહિલવાડ પાટણની વિરાંગના રાણી	(3) બિરબલ
(4) ઢાઈ દિન કા ઝોંપડા	(4) શેત્રુંજય
(5) પાલિતાણા	(5) નાયિકા દેવી

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યમાં આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)

(1) મીનળદેવી આદર્શ રાજમાતા હતા ? શા માટે ?

(2) રાણાપ્રતાપના ચેતક ઘોડાની શી વિશેષતા હતી ?

(3) શાહજહાંએ કયાં પ્રસિદ્ધ સ્થાપત્યો બંધાવ્યા ?

(4) હાલના સમાજમાં કઈ કઈ અંધશ્રદ્ધાઓ પ્રવર્તે છે ?

(5) સિદી સૈયદની જાળી કોણે બનાવડાવી હતી ? તે કયાં આવેલી છે ?

(6) 'પંથક' કોનો પેટા વિભાગ હતો ? તેમાં કોનો કોનો સમાવેશ થતો હતો ?

(7) વનરાજ ચાવડાએ વસાવેલ નવા નગરનું નામ અણહિલવાડ પાટણ કેમ રાખ્યું?

પ્રશ્ન-3 (અ) નીચે આપેલી ખાલીજગ્યામાં યોગ્ય વિકલ્પ લખો. (8)

(1) ગુજરાત રાજયની વડી અદાલત .... શહેરમાં આવેલી છે.

(ગાંધીનગર, અમદાવાદ, દિલ્હી)

(2) મકાન, જમીન કે અન્ય સંપત્તિના વિવાદ .... અદાલત ઉકેલે છે.

(તાલુકા, જિલ્લા, વડી)

Scanned by CamScanner

(3) ઊનની બનાવટો અને પોશાકની વસ્તુઓ ઉપર .... ની નિશાની હોય છે.
(એગમાર્ગ, વુલમાર્ક, હોલમાર્ક)

(4) જે સામગ્રીનો કે સ્થળનો ઉપયોગ બધા કરી શકતા હોય તે .... સંપત્તિ-મિલકત કહેવાય. (જાહેર, ખાનગી, વ્યક્તિગત)

(5) તાલુકા અદાલતને .... કોર્ટ કહેવામાં આવે છે. (સુપ્રિમ, ટ્રાયલ, નજીરી)

(6) ભારતમાં શાકાહારી ખાદ્યસામગ્રી ઉપર .... રંગનું ચિહ્ન હોય છે.
(પીળા, લાલ, લીલા)

(7) પર્યાવરણનું જતન આપણી .... છે. (જવાબદારી, ફરજ, સંપત્તિ)

(8) જાહેર સંપત્તિને નુકશાન કરવાથી .... બને છે. (ગુનો, ફરજ, હક)

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાકયોમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ) (6)

(1) જિલ્લા અદાલતમાં કેવા વિવાદ આવે છે ?

(2) વેપારી દ્વારા ગ્રાહકને કઇ કઇ રીતે છેતરવામાં આવે છે ?

(3) લોક અદાલત શું કાર્ય કરે છે ?

(4) તમે કઇ કઇ જાહેર સુવિદ્યાઓનો ઉપયોગ કરો છો ?

(5) ગ્રાહકના અધિકારો જણાવો.

(ક) નીચે આપેલ પદ/શબ્દ વિશે ટૂંકમાં પરિચય આપો. (ગમે તે બે) (4)

(1) ન્યાયની દેવી (2) ગ્રાહક (3) RTI (4) સુપ્રિમકોર્ટ

પ્રશ્ન-4 (અ) નીચે આપેલા વિધાનોનો સાચો જવાબ વિકલ્પમાંથી પસંદ કરી લખો. (6)

(1) પુલિકટ સરોવર કયા રાજયમાં આવેલું છે ?
(અ) રાજસ્થાન (બ) ઉડીસા (ક) તમિલનાડુ (ડ) આંધ્રપદેશ

(2) ભારતમાં નીચેના પૈકી કયા મહિનામાં શિયાળો હોય છે ?
(અ) ઓગષ્ટ (બ) માર્ચ (ક) જૂન (ડ) જાન્યુઆરી

(3) નીચેના પૈકી કઇ વસ્તુ લઘુઉદ્યોગમાં બને છે ?
(અ) લોખંડ-પોલાદ (બ) જહાજ (ક) વાસણો (ડ) સિમેન્ટ

(4) ભરતનાટયમ્ કયા રાજયનું પ્રસિદ્ધ નૃત્ય છે ?
(અ) કર્ણાટક (બ) તામિલનાડુ (ક) આંધ્રપ્રદેશ (ડ) કેરલ

(5) ગુજરાતમાં નીચેના પૈકી કયા સ્થળે રાસાયણિક ખાતરનું કારખાનું આવેલું છે ?
(અ) રાજકોટ (બ) ભૂજ (ક) પાટણ (ડ) કલોલ

(6) વિશ્વની લાંબી પર્વતમાળા કઇ છે ?
(અ) એન્ડિઝ (બ) રૉકીઝ (ક) હિમાલય (ડ) આલ્પ્સ

Scanned by CamScanner

(બ) નીચે આપપેલી ખાલીજગ્યાઓમાં યોગ્ય શબ્દ લખો. (5)

(1) નાગાર્જુન યોજના .... નદી પર આવેલી છે.

(તુંગભદ્રા, કૃષ્ણા, ગોદાવરી)

(2) બારેમાસ લીલા રહેતા જંગલોમાં વૃક્ષોની ઊંચાઇ આશરે .... મીટર હોય છે.

(15 થી 20, 30 થી 35, 25 થી 30)

(3) બાજરીનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન .... રાજ્યમાં થાય છે.

(મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત, રાજસ્થાન)

(4) જર્મનીનું પાટનગર .... છે.

(મોસ્કો, બર્લિન, પેરિસ)

(5) કુતુબમિનાર .... માળનો છે.

(સાંત, ચાર, પાંચ)

(ક) ખોટો શબ્દ છેકી વિધાન સાચું બનાવો. (5)

(1) સોનાની ખાણ કર્ણાટક/ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી છે.

(2) ચુનાનું ઉત્પાદન મહારાષ્ટ્ર/અસમમાં વધુ પ્રમાણમાં થાય છે.

(3) મહારાષ્ટ્રનું ઘુમ્મર/લાવણી નૃત્ય પ્રખ્યાત છે.

(4) કેનેડાની રાષ્ટ્રીય રમત આઇસ હૉકી/ક્રિકેટ છે.

(5) સૌથી લાંબો ધોરીમાર્ગ 35/7 નં છે.

પ્રશ્ન-5 (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાકયોમાં આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)

(1) કુટિર ઉદ્યોગ એટલે શું ? ઉદાહરણો આપો.

(2) કાશ્મીરની વિશેષતાઓ કઇ કઇ છે ?

(3) ભારતમાં કયાં-કયાં સરોવરો આવેલા છે ?

(4) ભારતને વિવિધતાઓનો દેશ શાથી કહેવાય છે ?

(5) પાંચ મહા સરોવરો કયાં આવેલાં છે ? તેમના નામ જણાવો.

(6) ઉદ્યોગના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો છે ? કયા કયા ?

(બ) ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેના સ્થળો યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો. (6)

(1) જમ્મુ-કાશ્મીર (2) કાઝીરંગા અભયારણ્ય

(3) ભારતની રાજધાની (4) બંગાળાની ખાડી

(5) સાબરમતી નદી (6) હિમાલયની પર્વતમાળા

Scanned by CamScanner